

Format de citation

Hlavačka, Milan : recension de : Gertraud Marinelli-König (ed.), Die böhmischen Länder in den Wiener Zeitschriften und Almanachen des Vormärz (1805–1848). 2: Tschechische nationale Wiedergeburt – Kultur- und Landeskunde von Böhmen, Mähren und Schlesien – Kulturelle Beziehungen zu Wien, Wien : Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 2013, dans : Český časopis historický, 2014, 4, p. 816-817, DOI: 10.15463/rec.1189734292

český časopis historický

copyright

Cet article peut être téléchargé et/ou imprimé à des fins privées.
Toute autre reproduction ou représentation, intégrale ou substantielle de son contenu, doit faire l'objet d'une autorisation (§§ 44a-63a UrhG / German Copyright Act).

pozbyla platnosti. Příspěvek právních romanistů, Michala Skřejпка a Davida Falady poukazuje na přítomnost římskoprávních zásad, pravidel a definic v Koldínově kodifikaci a jejich význam pro domácí soukromé a procesní právo. Jiří Šouša ml. prostřednictvím vybraných institutů poukázal na shody a odlišnosti mezi právní úpravou Koldínovy kodifikace a dochovaným torzem pramenů litoměřického (magdeburského) práva. Stať Jany Vojtiškové informuje o jazykovém úzu v tištěné podobě Koldínových Práv městských. Na závěr sborníku je umístěn rozsáhlý soupis literatury ke Koldínově kodifikaci.

Druhou skupinu příspěvků zastupují obecněji pojaté stati o vývoji městského práva ve střední Evropě, které více či méně zohledňují právní prostředí českých zemí. Ve většině případů se jedná o příspěvky zahraničních badatelů (např. Ulrike Müßig, Inge Bily). Text Viléma Knolla se zaměřil na vývoj chebského právního okruhu. Německý právník Heiner Lück se zabýval vlivy magdeburského městského práva v českých zemích. Hans-Jürgen Becker sledoval stejnou otázku z pohledu práva norimberského. Gerhard Lingelbach publikoval o právní knize města Mülhausen (Německo) z roku 1225. Dva příspěvky jsou věnované městskému právu ve středověkých a raně novověkých Uhrách (Andrea Kluknavská a Tomáš Gábriš, Adriana Švecová). Sborník zaujme nejen právní historiky specializující se konkrétně na Koldínovu kodifikaci, ale také ostatní badatele a zájemce o městské právo a právní dějiny.

L. Šmídová Malárová

19. a 20. století

Gertraud MARINELLI-KÖNIG (Hrsg.)
Die böhmischen Länder in den Wiener Zeitschriften und Almanachen des Vormärz (1805–1848). Bd. 2: Tschechische nationale Wiedergeburt – Kultur- und Landeskunde von Böhmen, Mähren und Schlesien – Kulturelle Beziehungen zu Wien
Sitzungsberichte der philosophisch-historischen Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Bd. 836 / Veröffentlichungen zur Literaturwissenschaft des Instituts für Kulturwissenschaften und Theatergeschichte, Bd. 29
Wien, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften 2013, 706 s., ISBN 978-3-7001-6839-3.

V rámci humanitních ústavů Rakouské akademie vzniklo v posledních desetiletích několik velice zajímavých projektů s dlouhodobou badatelskou perspektivou a nespornou vědeckou užitečností. Kromě velkolepé historické řady dějin Die Habsburgermonarchie 1848–1918 se jedná o neuvěřitelně precizní edice dokumentů *Die Protokolle des österreichischen Ministerrates 1848–1867*, *Die Protokolle des gemeinsamen Ministerrates der österreichisch-ungarischen Monarchie 1867–1918* a *Die Protokolle der Ersten und Zweiten Republik Österreich*. V osmdesátých letech 20. století k nim přibýly slavistické komentované a regestem opatřené bibliografické edice excerpané z vídeňských časopisů předbřeznové doby.

U zrodu tohoto edičního projektu stál vídeňský slavista Günter Wytrzens (1922–1991). Jeho realizace však po Wytrzenově smrti připadla Gertraud Marinelli-König, která již v roce 1988 vydala zprávy o kulturním dění v Rusku, v roce 1992 novinové informace o Polácích a Rusínech (Ukrajincích), v roce 1994 o Jihoslovanech, v roce 2000 vyšly její *Musikgeschichte in Mittel- und Osteuropa*, v roce 2004 pak kulturní zprávy z hornouherské

oblasti. Od roku 2011 vycházejí rešerše o Čechách a jejich kulturně-emancipačním snažení v Čechách a na Moravě. Zprávy, vážící se k českým zemím, naplní celkem čtyři svazky, z nichž dva už vyšly a dva byly odevzdány do tisku.

Jedná se o vyčerpávající excerpta ze zpravodajství vídeňských („zábavných“) deníků (v případě českých zemí bylo zkoumáno jedenašedesát titulů). Vybraná excerpta jsou tematicky strukturována v rámci standardního označení „o literatuře a spisovatelství“, kam ovšem patří zprávy ze všech humanitních a lékařských oborů včetně personálií, pokud se váží k vydání zábavného či učeného spisu. Ke každé zprávě náleží v edici odkaz na pramen, stručný obsah článku a také nejzajímavější úryvek z citované stati či krátkého oznámení. První díl bohemistického svazku obsahoval zprávy z beletristiky, literární kritiky, časopisectví, bibliografie a knižní produkce (objevila se zde například zpráva o objevení královédvorského rukopisu). Druhý díl je pro historiky mnohem zajímavější, neboť obsahuje dobové zpravodajství z oblasti jazykovědy, filozofie, estetiky, rétoriky, historie, respektive historiografie a samotných vzdělávacích institucí včetně biografických skic v textech zmiňovaných aktérů. Historik tak může s minimální námahou pracovat s recenzemi například na Pelclova, Palackého, Bočkova, Šafaříkova, Woltmannova, Wolného či Hankova díla a je mu k dispozici peregrinatio profesorů nejen těch univerzitních, ale i středoškolských. Dále jsou zde uveřejněny statistické zprávy o školských a nadačních zařízeních včetně údajů o počtech žáků a studentů. Každý badatel ocenění pečlivě doplnění dat vydání děl, narození a úmrtí autorů (zde jsem zaznamenal pouze jediný omyl u data úmrtí českého zemského protomedika Tadeáše Bayera).

Často se jedná o těžko získatelné údaje, včetně názvů děl, vzdělávacích zařízení, nadací či dobových termínů (zde mne zamrzela pouze editorčina neznalost německého termínu Ob-

novného zřízení zemského). Informační a citační hodnota těchto edic je obrovská, propojíme-li ji i s tou skutečností, že díky systematickému úsilí Rakouské národní knihovny lze badatelskou práci kombinovat s internetovou digitalizovanou verzí většiny excerpovaných časopisů. Vědecko-badatelské využití těchto slavistických edic je mnohostranné. Kromě bibliografického soupisu, který je sám o sobě užitečný, je možné odhalovat např. argumentační strategie probouzejících se národů uplatňované vůči vídeňskému centru, protože autory těchto zpráv bývali většinou sami představitelé nových národních kultur. Lze také rekonstruovat sílu a kvalitu rakouské supranacionální tradice, která vytvářela nový (jinoněmecký) svěbytný kulturní prostor. A v neposlední řadě zde byla odkryta nepochybně zcela nová textologická základna předbřeznové doby, která teprve čeká na své prozkoumání a interpretaci a která by mohla být rozšířena o výzkum dalších vydavatelských a nakladatelských center (například Praha a Lipska).

Takto zpřístupněný soubor pramenů dává také za pravdu rakouskému kulturnímu historikovi Moritzi Csákyemu, že se v této době jednalo o jedinečný, ještě nehomogenizovaný středoevropský narativ, který lze také pojímat jako společnou historickou a kulturní paměť, která mohla vzniknout jen na základě intenzivní výměny informací mezi periferiemi a vídeňským centrem.

M. Hlavačka

Alan SKED

Metternich a Rakousko

Brno, Centrum pro studium demokracie a kultury 2014, 319 s.,
ISBN 978-80-7325-332-5.

Šest let po vydání anglického originálu knihy britského historika Alana Skeda *Metternich and Austria* vychází v roce 2014 její český překlad. Alan Sked, působící jako profesor